

Obsah

1 Dresina	6
2 Jaká je historie železničních dresin?	7
2.1 Karl Friedrich von Drais ze Sauerbronnů (29. 4. 1785 – 10. 12. 1851)	13
2.2 JOSEF BOŽEK (28. 2. 1782 – 21. 10. 1835)	17
2.3.1 Jan Souček a „Božkova první železniční dresina“ z roku 1825	20
2.3.2 Jan Souček prvním železničním opravářem a nádražním restaurátorem	33
2.4 Franz Aloys Bernard	43
2.5 Josef Wohanka (2. 11. 1842 – 2. 1. 1931)	46
3 Výrobci dresin na našem území	55
3.1 Výrobci železničních dresin	55
3.1.1 Mechanická dílna Polytechnické školy Praha, Fahrmaschine	55
3.1.2 Strojní dílna výrobce sukna Vídeň, Laufmaschine	57
3.1.3 Železniční dílny Severní státní dráhy Praha, inspektorská dresina	57
3.1.4 Dílny železničních společností v Česku	73
3.2 Ringhoffer Praha	79
3.3 Dresiny Wohanka	94
3.3.1 Dresiny Wohanka Praha velocipedové	94
3.3.2 Dresiny Wohanka Praha motorové	106
3.3.3 Ochranná známka	126
3.3.4 Nevděk nakonec	127
3.4 Dresiny z produkce továrny Tatra v Kopřivnici	130
3.4.1 Dresiny ruční a šlapací	130
3.4.1.1 Dresina ruční páková pro soukromou dráhu Zaječí–Čejč–Hodonín (1898)	130
3.4.1.2 Dresina ruční páková pro soukromou trať Těšínska (1902)	130
3.4.1.3 Dresina šlapací úzkorozchodná (1904)	131
3.4.2 Dresiny motorové nákladní	131
3.4.2.1 Nákladní motorový vozík Tatra T 14 (1924–1931)	131
3.4.2.2 Nákladní motorový vozík Tatra T 14/30 (1931–1937)	134
3.4.2.3 Nákladní motorový vozík Tatra T 14/52 (1936–1968)	137
3.4.2.4 Nákladní motorový vozík Tatra T14a/52 (1936–1937)	142
3.4.3.1 Osobní motorová dresina Tatra T 15 (1924–1933)	144
3.4.3.2 Osobní motorová dresina úzkorozchodná Tatra T 15a (1930–1933)	149
3.4.3.3 Osobní dresina Tatra T 15/30 (1932–1938):	151
3.4.3.4 Osobní motorová dresina Tatra T 15/52 – Kyklop (1944)	156
3.4.3.5 Osobní motorová dresina Tatra T 15/52 (1947 a 1952)	163
3.4.4 Dresiny pro dopravu novin	171
3.4.4.1 První motorová dresina Tatra T 14 pro dopravu novin	171
3.4.4.2 Motorová dresina Tatra T 16; u ČSD řada M 140.0 (1925–1926)	172
3.4.4.3 Motorová dresina Tatra T 35, u ČSD řada M 140.1 (1928)	173
3.4.4.4 Obrněná motorová dresina Tatra T 18 (1925–1927)	176
3.4.4.5 Presidiální motorová dresina Tatra T19; u ČSD řada M 170.001 (1927)	182
3.4.4.6 Osobní motorová dresina Tatra T 600 (1948–1949)	185
3.4.4.7 Osobní motorová dresina Tatra T 603-1 (1963)	188
3.5 Lehké motorové dresiny – Autoavia	195
3.6 Dresiny Warszawa FSO 203/223 a 204/224 pro ČSD (1968–1973)	202

3.7 Antonín Šlégr, Kladno	207
3.8 „DRESINIA – TOVÁRNA NA SPECIELNÍ ŽELEZNIČNÍ POTŘEBY inž. Ptáček a spol.“	218
3.8.1 Ferrum Frýdlant nad Ostravicí	223
3.8.2 František Matoušek, Olomouc	226
3.8.3 Arnošt Hermann, strojírna a slévárna kovů, Trutnov-Poříčí	229
3.8.4 Firma Emil Spiegel a spol. Varnsdorf	231
3.8.5 Dresiny Praga	233
3.8.6 Dresiny systém Sheppard a Sheffield	234
3.9 Období zavádění motorových traťmistrovských kol	236
3.9.1 Kežmarok, zmotorizovaná traťmistrovská kola 1924–1925	236
3.9.2 Motorizace traťmistrovského kola ve Strážnici v roce 1925	237
3.9.3 Traťmistr V. Wondrák motorizoval traťmistrovské kolo v r. 1927	239
3.9.4 František Palička, strojné zámočnictvo Nemšová	240
3.9.5 Traťmistr Juhás, Královský Chlmec, ŘSD Košice, a jeho motorové kolo	242
3.9.6 Otto Jedling, Olomouc	244
3.9.7 Speciální příhody dresin	245
4 Dresiny zavlečené na naše území	246
4.1 Motorové dresiny Austro-Daimler-Puch	246
4.2 Dresiny GMBH Hamburk na našem území	252
4.3 Dresiny Beilhack	254
4.4 Chevrolet a dvoucestné vozidlo GMC na kolejích ČSD	257
4.5 Železniční nákladní auta A 130.601–10	259
5 Příhody a nehody dresin	262
5.1 František Ferdinand d'Este, Sarajevo 1914 a dresiny Wohanka	262
5.2 Nehoda dresiny – Kyje u Jičína	264
5.3 Teplice nad Metují	268
5.4 Válka s Pruskem	270
5.4.1 Prusové a Liberec 1866	270
5.4.2 Inspektorská dresina ve válce s Prusy	270
5.4.3 Nemilkov 1889 – kočí neuměl číst a zavinil srážku dresiny se saněmi	272
5.4.4 Co zavinila vadná brzda traťmistrovského kola	273
5.4.5 Kachny divoké a kastrůlek	274
5.4.6 Železniční Tarzan z Noviny	274
5.4.7 Tragická nehoda 12. ledna 1925 na lokálce Kolín – Čerčany v km 36.0	276
5.4.8 Viadukt Novina a svážení starých pražců	278
5.4.9 Dresinu řídil přednosta Křešice 14. července 1936	278
6 Různé náměty	279
6.1 VIP na dresinách	279
6.2 Tisk, obrázky – Jak vidí děti ze školky dresiny a modely vláček	317
6.3 Dresiny na jindřichohradeckých úzkorozchodných drahách	320
6.4 Úzkokolejka hraběte Chorinského v Moravském Písku a dresiny	327
6.5 Vzpomínka na dresinu ve Viglaši na úzké	329
6.7 Dresiny ve filmu a televizních pořadech	334
7 Muzea a dresiny	337

Příloha č. 1 Smlouva mezi F. A. Gerstnerem a J. Součkem z 27. října 1827 ...	346
Příloha č. 2 Drážní vozíky	348
Příloha č. 3 Dresina systému Plank	351
Příloha č. 4 Dresina Graz, 1888	353
Příloha č. 5 Výpis z Instrukcí XVIII, XXXII a XXXIII pro dresiny a vozíky ...	357
Příloha č. 6 Porovnávací zkoušky mtk 29. září 1926 – Zadní Třebáň – Locho- vice	358
Příloha č. 7 Motorová dresina Wohanka typu A	363
Příloha č. 8 Motorové vozíky řady G Wohanka	366
Příloha č. 9 Motorová dresina Wohanka H 1916	370
Příloha č. 10 Motorová dresina Wohanka Typu E	374
Příloha č. 11 Motorová dresina Wohanka typu L	377
Příloha č. 12 Wohanka motorové traťmistrovské kolo typu Z	379
Příloha č. 13 Wohanka dopravní vozík DP	381
Příloha č. 14 Přehled použitých motorů Dm, Mtk a Vm firmy Wohanka ...	383
Příloha č. 15 Rekonstrukce dodávek dresin fy Wohanka 1897–1934	384
Příloha č. 16 Wohanka další typy motorových dresin	388
Příloha č. 17 Organizace provozu dresin a vozíků	391
Příloha č. 18 Předpis pro obsluhu a jízdy motorových vozíků a drezin č. 457	398
Příloha č. 19 Označování, číslování evidence dresin	403
Příloha č. 20 Soupis dresin 28. 12. 1945	407
Příloha č. 21 Předpis o prohlídkách kolejových motorových vozidel 1936 ...	411
Příloha č. 22 Výběrové řízení na dodávku dresin, vozíků a podvalníků z roku 1898	415

Skutečný první patent na přechůdce železniční dresiny obdržel Franz Aloys Bernard, výrobce sukna z Vídně, v r. 1837 na „Laufmaschine“ (běžací stroj). Vy-

První stroj od Bažka 5. června 2008 Louny
foto T. Kučera